

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Sakussaare Vainupea Esku

Mai 2014

Juured innustavad tegudele ja aitavad raskel ajal tugeleida

Kus iganes olen pidanud meie valda tutvustama, olen alati rääkinud meie rikkustest – merepiiri pikkusest, metsa rohkusest, Vaindloost - Eesti põhjapoolseimast saarest ja paljudest muudest rahvusparki poolt kaitstavatest lugematutest kaunistest kohtadest. Üheks meie valla rikkuseks on aga ka nelja kristliku koguduse olemasolu. See ei olegi nii haruldane sellisel suurel territooriumil, mida Vihula vald teiste valdadega võrreldes igal juhul on, kuivõrd nii väikese elanike arvu juures. Kuigi koguduste suurim panus seisneb inimese vaimu toitmisel, esindavad nad ka valla kultuurilisi ja ajaloolisi väärtusi.

Iga inimene peab millessegi uskuma. Uskuda võib jumalasse, saatusesse, kindlasti tuleb uskuda ka iseendasse. Selle kellesse või millesse, saab valida iga inimene ise. Mina ei pea ennast kristlaseks, aga see, et mind on päris pisikese poisina Ilumäe kirikus ristitud ja enamus minu vanavanemaid puhkavad Ilumäe kiriku kõrval surnuaial, tekitab siiski mingisuguse seotuse tunde. Kalmistud on paigad, mis ei küsi, kellesse või millesse sa usud. Kalmistud on pühad meile kõigile.

Ise usun eelkõige sellesse, et kui inimestel on juured ja nendest tulenevad kohustused oma maa ja esiisade ees, innustab see tegudele ja aitab raskel ajal ka tugeleida. Samuti arvan, et on olemas saatus, kes meie tegemisi jälgib ja kelle tehtud otsuste üle ei tasu vaielda, kuigi need tunduvad vahel ebainimlikult julmad.

Kohtusin meie valla koguduste esindajatega päris oma tööperioodi alguses. Tegemist on väga meeldivate, soojade ja pühendunud inimestega. Tõtt öelda olin väga vähe kursis koguduste tegemistega ja kuulasin huviga ülevaadet nende tegemistest. Kiiresti leidsime ühise keele ja otsisime üheskoos võimalusi, kuidas saaksime teineteist edaspidi aidata ja üheskoos midagi meie inimeste heaks ära teha. Leppisime koku, et meie kohtumised muutuvad regulaarseteks.

Mõni kuu hiljem kohtusime Käsmu koguduse diakoni Urmas Karileet'i ja Käsmu külvavanema Robert Aasaga, et arutada Käsmu kalmistu laiendamise võimalusi. Kui alguses tundus muinsuskaitse ja keskkonna-alaste nõudmiste täitmine peaaegu ilmvõimatu, siis ühise arutelu käigus jõudsime lõpuks lahenduseni, mis ootab nüüd külakogukonna heakskiitu. Olen alati olnud seisukohal, et parimad lahendused leitakse ühise laua taga istudes, mitte telefonikõnedega ja meilide teel.

Läbi aastate on vald leidnud võimaluse tasustada valla eelarvest kalmistuvahtide hindamatut tööd lisaks Ilumäe ja Käsmu kalmistutele Vainupeal ja Eskus. Leppisime kokku selle traditsiooni jätkamises. Tahaks loota, et Ilumäe vabadussõja mälestusmärgi 90. aastapäevaks saab meie poolt remonditud ka Ilumäe kiriku esine tee. Kokkulepped selleks tööde teostajaga on sõlmitud. Samuti on vald siiani toetanud ja toetab ka edaspidi selle, Teie käes oleva Koguduse Lehe väljaandmist.

Annes Naan
Vihula vallavanem

SURNUIAPÜHAD

Teisipäeval, 24.juunil kell 13.00 Ilumäe surnuaial
Pühapäeval, 29. juunil kell 12.00 Vainupea surnuaial
Pühapäeval, 6.juulil kell 12.00 Esku surnuaial,
Pühapäeval, 6.juulil kell 14.00 Käsmu surnuaial
Toimub surnute mälestamine.
Kaetud on armulaud.

Kui Jumal lubab, toimub **3. augustil Esku kabelis Paul Eduard von Focki mälestusjumalateenistus algusega kell 15.00.**

Paul Eduard von Focki mälestustahvli pühitseb Tallinna Püha Neitsi Maarja Piiskopliku Toomkoguduse õpetaja, kantsler Urmas Viilma. Jumalateenistusele järgneb konverents Sagadi mõisas. Konverentsil esinevad ettekannetega vabahärra Thomas von Dellingshausen, kunstiajaloolane Sulev Mäeväli ja õpetaja Margit Nirgi

Ristija Johannes ja ristimise vajalikkus

Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus, tasadus ja enesevalitsus. /Gl 5.22-23/

Jaanipäeval tähistab kristlik kirik Ristija Johannese sünnipäeva. Jeesuse ja Neitsi Maarja kõrval on ta ainus Piiblis mainitud isik, kelle sündimise lugu meenutatakse. Märkimisväärne on jutustus seetõttu, et ingel teatas Johannese vanematele Sakarjasele ja Eliisabetile, et vaatamata nende kõrgele eale saavad nad veel poja.

Piibel mainib, et Johannes oli naisest sündinute seas kõige suurem. Teda tunti askeetliku eluviisiga kõrbeerakuna, kes leppis vähesega, kellel oli kaamelikarvadest kuub ja nahkvöö. Roaks vaid rohutirtsud ja metsmesid.

Johannese tegevus oli aga jõuline ja võimas. Ta kuulutas maailmale: „Parandage meelt, sest taevariik on lähedal!“. Ristimisega toimetas ta inimeste seas meelearanduse ja puhastusriitust. Jordani vees lasi ka Jeesus end ristida, et „täita kõike õigust“. Nii järgiti esivanemate tava, kuigi Johannese tegevust peeti eriliseks ja uudseks, mille tõttu ta kannab ka lisanime „Ristija“.

Johannes ise teadis, et

ta on vaid ettevalmistaja suurema ja võimsama tulemiseks. Ta tunnistas: „Mina ristin teid veega, et te meelt parandaksite, aga see, kes tuleb pärast mind, on minust vägevam. Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega.“ (Mt 3:11).

Meil ei ole andmeid Jeesuse ristimistegevusest, aga ta andis oma õpilastele apostelliku ülesande: „Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.“ (Mt 28:18-20).

Ristimisest kujuneski algkirikus välja esimene sakrament Jumala armu vahendite jagamiseks.

Apostlite tegude raamatust jutustatakse, et Neli-püha päeval valati jüngrite peale Püha Vaim. Taevast kostis suur kohin, mis täitis koha ja jüngrite kohale ilmusid leegid, mis langesid üksikult igaühe peale. Tuli meenutab Ristija Johannese sõnu: „Tema ristib teid Püha

Vaimu ja tulega“. Pärast apostel Peetruse manitsust: „Laske endid päästa sellest põõrasest soost!“, lasidki kokkutulnud endid ristida. Sellel päeval liideti nendega ligi kolm tuhat hinge.

Kes usub ja on ristitud, saab õndsaks. Selles müsteeriumis peituv vägi ühendab ristitava Jumala rahvaga. Tegutsejaks on siin Jumal, kes oma sõna ja puhta veega annab ristitavale uue elu. Ristitav vabastatakse pärispatust ja kõikidest teopattudest. Jumal kaitseb teda maailma kurjuse jõudude eest. Selle kinnituseks kannab ta laubale ja rinnale tehtud ristimärki. Teda saadab kaitseingel, kes varjab uut elu tuules, tormides ja maailma kättes ja toetab kiusatuses või nõrkuse hetkel.

Jumala kaitsele ja Püha Vaimu juhtimisele peab kaasnema inimese enda soov ja tahe kasvada kristlikus elus üha täiuslikumaks, hoides kõlbelist puhust ja pühadust.

Kristlastena võime kasutada selleks mitmeid Jumala poolt antud vahendeid. Pühakirja lugemine avab meile

imelise vaimse maailma, palve side annab võimaluse selle vaimse maailmaga suhelda. Püha õhtusööma-aeg kinnitab meie osadust Kristusega ja tema omadega ning õnnistuse ja pühitsuse kaudu saame uut väge.

Lastel on eestkostjaks ristivanemad, kes annavad töötuse, et toetavad isa ja ema lapse kristlikul kasvatamisel. Noor elu vajab eeskuju ja kaitset, hoolt ja armastust. Kodu ja perekond peavad andma turvatunde ja looma vastavad tingimused, et sirguks tubli noorsugu. Oluline on alandlikkus, mis kujundab aukartust Jumala ees ja hoolivat suhtumist kogu loodusesse.

Elu on pidevas muutuses ja kristlaseks olemine tähendab õigete valikute tegemist, et ristimises saadud arm ja õnnistus aitaks jõuda eesmärgile – kuulda viimselt Kõigeväelise kutset: „Tulge siia minu Isa õnnistatud ja pärige kuningriiki!“.

Einar Soone
EELK piiskop

Eestpalved

Jumal, Sina valisid oma sulase Johannese tunnistama Kristusest, kes kõiki inimesi valgustab. Õpeta meid, et meiegi sõnade ja tegude läbi saaks meie sees suureks ja vägevaks Kristus, Sinu Poeg, kes koos Sinuga Püha Vaimu ühtsuses elab ja valitseb igavesest ajast igavesti.

Hea Taevane Isa, Sina oled meil lubanud soetada endale omandit ja koguda vara. Kingi meile oma Vaimu läbi tarkust, kuidas see saaks meile ja meie ligimestele õnnistuse vahendiks.

Hea Taevane isa, kellelt tulevad kõik head annid. Õpeta meid õigesti palvetama, et me alati ja kõiges Sinu abile loodaksime ning oma elus Sind austaksime.

Kõigeväeline ja Igavene Jumal, las olla avatud teeliste kirikud Sinu hea sõnumi edasikandjateks, et Sinu armastus saaks nähtavaks kõigile rahvastele.

Suvi Ilumäel

Suvi on puhkuste ja rändamiste aeg ja selleks on Ilumäe kogudus valmis. Teeliste kirikuna oleme avatud juunis, juulis ja augustis iga päev kella 10.00-18.00. Kõik huvilised ja palverändurid on südamest oodatud. Jalga saab puhata kabeli vastas oleval Leerimaja platsil.

Tänu Jumalale saame peale pikka remonti alates 2012. aastast oma ettevõtmisi taas kabelis läbi viia, sest meil on valge paeplaadist põrand.

Siiski pole tööd veel lõpetatud. Restaureerimist vajab kabeli altariipiire. Töö läheb kokku maksma 5000 eurot ja seda teostaks KUUKAAR OÜ - ettevõtte, kelle restaureeritud on kõik Ilumäe kabeli aknad. Vihula vallavalitsus eraldas kogudusele 2014. aastal remondi jätkamiseks 2000 eurot. Kogudus on esitanud rahataotlusi ka mitmetele programmidele, kuid ei ole rahapuudusel neist toetust saanud. Seega peame tööde läbiviimiseks puuduoleva summa taas ise kokku koguma.

Head sõbrad! Restaureerime koos Vihula vallavalitsusega Ilumäe kabeli altariipiire. Annetused palume kanda Ilumäe koguduse arvelduskontole EE 241010502001277003 SEB, selgitusse märge „altariipiire“.

Tulumaksutagastuse soovi korral palume selgitusse lisada isikukoodi. Tänu kõigile lahketele annetajatele!

Ilumäe Vabadussammas 90

Mälestussammas avati 6. juulil 1924. aastal kohalike seltside ja organisatsioonide aktiivsemate tegelaste eestvedamisel. 1921/22. a oli Ilumäel loodud Eesti Vabadussõjas langenud kangelaste ja vabadusvõitlejate mälestussamba rajamise komitee. Samba püstitamiseks annetasid raha nii kohalikud elanikud kui toetajad mujalt. 18. augustil 1940 puuriti samba jalamise auk ja taheti see täita lõhkeainega. Samba hävitamise küsimuses kutsuti Võhma Seltsimaja kokku hääletuskoosolek, kus 2 inimest olid hävitamise poolt ja 3 vastu ning ülejäänud vaikusid. Samba õhkisid 19. augustil 1940. a Võsu küla kommunistid. Terveks jäänud obeliski panid kohalikud mehed taas püsti.

Vandaalid aga naasesid ja purustasid nüüd ka obeliski. Mõni päev hiljem viisid kohalikud talumehed obeliski tükid viljakuivatustarese, kus need seisid kuni 1957. aastani. Seejärel maeti samba tükid kuivati välisseina äärde. Mälestussamba taastamiseks loodi 1988. a Ausamba Taastamise Komitee. Samba aluskivi tehti uus ja obelisk parandati. Mälestussammas taasavati 23. oktoobril 1988. a. Juba Ilumäe samba taastamise ajal kaaluti võimalust jäädvustada Teises maailmasõjas langenute ja represseeritute mälestust. Kuna kavandatud tahvlite alune maa-ala suurenes tuli teha sepisaia pikendus. Ilumäe vabadussamba 2. järgu - mälestustahvlite - avamine toimus 9. juulil 1989. 16. juunil 1991 täiendati mälestustahvlite rida veel ühe tahvliga. (M. Strauss, Vabadussõja mälestusmärgid. Kunda, 2002)

Juulikuus toimub Ilumäe Vabadussõja ausamba 90. aastapäeva pidulik tähistamine. Täpne kuupäev selgub juuli algul.

Nelja tuule ristirännak 7. - 13. juulil

Kristlased on kutsutud kuulutama Kristust sõnade ja tegudega. Seekord ootab Nelja Tuule ristirännak Sind 7.-13. juulil kuulutama ja teenima Virumaa kogudustes, külates ja alevites noortefestivali JäPe eel ja ajal. Ristirännakut korraldab EELK Misjonikeskus koostöös Virumaa kogudustega.

Oled oma teenimiserõõmuga väga oodatud! Vajame nt näomaalingute tegijaid, lõkkekohvi pakkujaid, suhtlejaid, autojuhte... Vastu pakume koostegemise julgust, osadust, palvusi jpm! Rännaku keskpunkt

asub Rakveres, kust rännatakse autodega mööda Virumaa kõigi nelja tuule poole.

Osavõtumaks 30€/nädal või 5€/päev sisaldab kodulemajutuse, toitlustamise ja transpordi kohapeal.

Registreerimised hiljemalt 1. juuliks.
Info: kirsti.malmi@eelk.ee

Ristirännaku peatus Käsmus toimub 7. juulil:
17.00-18.00 Käsmu kiriku ees lõkkekohv
18.00 kirikuseiklus lastele
20.00 kontsert
21.00 filmiõhtu

Nelja Tuule ristirännak

Kutsume kõiki 22.06 kell 18.00 osa saama Suure-Jaani vaimulikust laulupäevast, mis toimub Suure-Jaani Muusikafestivali raames, vaata ka:
<https://www.youtube.com/watch?v=nIrogcdOqtY&feature=youtu.be>

Teeme Ära Ilumäel

Sellilegi aastal kogunesid tublid vabatahtlikud Ilumäele, et üheskoos mitmeid korrastustöid teha. Kuna eesseeisval suvel on kavas tähistada Ilumäe Vabadussõja ausamba 90. aastapäeva, puhastati ja värviti sammast piiravat metallaada.

Leerimaja platsil on hulgaliselt seismas mullu

mahavõetud puude pakke. Osa neist said lõhutud ja riita laotud, osa jäid veel oma järke ootama. Kuivad küttepuud veeti varju alla, valmistati ette puude varjualuse plats. Kabeli remondist üle jäänud laud saeti ja ladustati varju alla. Talgupäeva lõpetas traditsiooniline talgusupp ja kirikukohv, meelelahutuseks mängis viulit Liis-Marie. Suur tänu kõigile talgulistele! Leerimaja plats on nüüd palju kenam, siin saavad ka palverändurid jalga puhata.

Suvised kontserdid

Ilumäe kirikus

Neljäpäeval, 5. juunil kl 18.00

„ÕHTUMEDITATSIOONID“: ANSAMBEL **RUSSKI LAD** (Venemaa), kavas vanavene, bütsantsi ja gruusia liturgiline laul. Vaba annetus kiriku remondiks. Täpsem info kontserdi kohta: www.festivitas.ee

Teisipäeval, 24. juunil kell 19.00 OIKUMEENILINE LAULU- JA PALVETEENISTUS

Neljäpäeval, 10. juulil kell 17.00 PÜHALAULU KOOL, kell 18.00 LAULUDEGA ÕHTUPALVUS ehk VESPER

Pühalaulu koolis õpetab Eerik Jõks pühalaulu kõikidele soovijatele. Õppimise käigus valmistatakse ühiselt ette samal õhtul toimuv vesper, millele osalevad ka Tallinna Kaarli koguduses tegutseva Pühalaulu Kooli lauljad ning Eesti Kirikute Nõukogu suvisel väljasõidul osalejad.

Pühapäeval 20. juulil kell 19.00

HARMOONIUMIKONTSERT LAULUDEGA

Harmooniumi mängib Janis Pelše (Läti), laulab Lea Gabral. Sissepääsul vaba annetus kiriku remondiks.

Reedel 25. juulil kell 18.00 PÜHALAUL NII LADINA KUI EESTI KEELES

Laulab Eerik Jõks. Sissepääsul vaba annetus.

Laupäeval 9. augustil kell 19.00 LAULAB SOOME KOLORATUURSOPRAN PIRJO HONKKANEN, harmooniumil saadab Külli Erikson. Sissepääsul vaba annetus.

Esmaspäeval 18. augustil kell 20.00

KITARRIKONTSERT. Esineb

Priit Peterson klassikalisel kitarril. Sissepääsul vaba annetus kiriku remondiks.

18. - 23. augustini toimub Võsul noorte klassikalise kitarrimängijate laager.

Vainupea kabelis

Reedel, 27. juunil kell 16.00 Rakvere Noortekoori kontsert, solist Kelli Vask. Kontsert on tasuta!

Käsmu kirikus

Laupäeval 16. juulil algusega kell 20.00

kontsertmõtisklus pealkirjaga RÕÕMUALLIKAS.

Mõtiskleb õpetaja Jaan Tammsalu, musitseerib muusik Robert Jürjendal. Sissepääs annetusega koguduse heaks.

SUVISED TEENISTUSED

ILUMÄE KIRIKUS

Juunis, juulis, augustis Ilumäe kirik teeliste kirikuna avatud iga päev kell 10.00-18.00

jumalateenistused armulauaga

igal pühapäeval kell 13.00

Järgneb kirikukohv

24. augustil kell 13.00 Ilumäe kiriku 171.

aastapäeva jumalateenistus

Toimuvad Taizé palvused - jälgi eriteateid

kuulutustelt ja koduleheküljelt!

KÄSMU KIRIKUS

Käsmu kirik on suvel avatud iga päev teeliste kiriku projekti raames.

Jumalateenistused armulauaga toimuvad juuni algusest kuni augusti lõpuni igal pühapäeval algusega kell 14.00

22. juunil kell 14.00 leeripüha jumalateenistus

3. augustil kell 14.00 Käsmu kiriku pühitsemise 150

aastapäeva jumalateenistus

9. augustil kell 20.00 Taizé palvus

9. augustil ja 10. augustil kell 10.00 hommikupalvused

Viru Folgi ajal

10. augustil kell 14.00 jumalateenistus Viru Folgi ajal

2014. aasta suvel soovib Käsmu kogudus teostada kiriku välisremonti heade annetajate toetusel.

Annetused on oodatud EELK Käsmu kiriku

arveldusarvele nr. EE861010502018079003 SEB,

märgusõnaga: „kiriku välisremondi toetuseks“.

Tänu iga annetuse eest.

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Vihula vald
45414 Lääne Virumaa
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson
tel. 5 345 8594
e- post: mlerikson@gmail.com
Juhatuse esimees Oie Alt,
tel. 5 809 1356;
e-post: ilumae@eelk.ee
Ilumäe kalmistuvaht Anne Sambla
tel. 5 341 8156
a/a EE241010502001277003
Oreli remondi toetuseks:
a/a EE021010031313678227
Ilumäe koguduse koduleheküljelt:
<http://virupraostkond.eu/ilumae-kogudus/>

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Käsmu kogudus

Reg. kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu küla
Vihula vald
45601 Lääne- Virumaa
Hooldajaõpetaja Tauno Toompuu
Tel 5290651; 324 3928,
e-post: tauno.toompuu@eelk.ee
Diakon Urmas Karileet tel 5 851 5800;
e-post: urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuse esimees Tiina Laulik
tel.506 0508
A/a: EE861010502018079003
Käsmu kogudus internetis:
http://kasmu.eu/?page_id=160

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla
Vihula vald
45438 Lääne-Viru maakond
a/a EE092200221018330949
Pastor Hans Lahi
tel 322 6995;
Mob 5 663 3084
e-post: hans.lahi@mail.ee

SA Esku Kabel

(EELK Haljala kogudus)
a/a EE 942200221046039021
Vello Väinsalu, vello@esku.ee,
vello@merisiil.ee ; mob 504 7916
õpetaja Margit Nirgi ,
margit.nirgi@gmail.com,
mob 5 344 8822